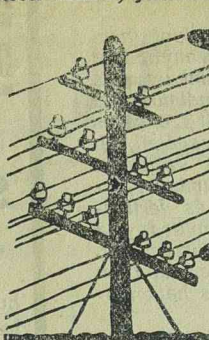

Hétfői

Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. GARA ERNŐ

(független politikai hetilap)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Mihai Viteazul (Rákóczi-u. 16.)

A vérszívó adóprés

Sokszor hallottunk már olyan országokról, ahol a lakosság a legsúlyosabb büncselekménynek tartja, ha valaki az államot megrövidíti. Ugy hívják ezt ott, hogy: adóerkölcs, ami annyit jelent, hogy minden egyes polgár átérzi azt a kötelezettséget, amellyel odakapcsolódik ahhoz a közösséghez, amelyben él. Ez a szerelem azonban nem egy oldalú. Ezt a nálunk szinte hihetetlen adóerkölcsöt azokban az országokban a kormányzat részéről tapasztalt megértés és méltányosság fejlesztette ki. Ott az anyagi teljesítés terén nem állítják az adózókat teljesíthetetlen követelések elé. Az adózás terhe nem fenyegeti az adózó existenciáját, nem kiszámíthatatlan, rájuk szakadó egyiptomi csapás, hanem állandóan bekalkulálható kiadási tétel. A nálunk divatos, öltetszerűen kivetett adók állandóan existenciájukban fenyegetik az állampolgárokat. Egészen természetes, hogy ilyen körülmények között nagyon sokan élnek az adóalap eltitkolásának meg nem engedett módszerével, aminek aztán az a káros kihatása van, hogy az adókievítő szervek mindenben gazembert látnak és minden megértés nélkül, izzadságos erőfeszítéssel szorítják egyre jobban az adóprést. Elvakult és izgalmas munkájuk közepette nem is látják, hogy itt már nem egyes embereket tesznek tönkre, hanem az ország gazdasági életéből préselik ki az utolsó szuszt.

Egészen megdöbbentő az az értesülés, amelyre a most folyó adófelebezési tárgyalásokról kaptunk. A már eredetileg elviselhetetlen magasan kirótt adókat a felebezési hatóság nemcsak hogy nem mérsékli, hanem a legtöbbször a pénzügyigazgatóságnak felemelésre vonatkozó kérelmét honorálja. A felebezők hiába produkálnak hitelteljes bizonyítékokat tényleges jövedelmükről, a bizottság alig szentel figyelmet a felebező érveléseire és a legteljesebb tekintetnélküliséggel hozza meg határozatait.

A bizottság munkájára jellemző az, hogy átlag naponta 45–50 ügy kerül elintézésre. 75 napja folynak a tárgyalások és így circa 3500 ügyet daráltak le eddig. — A szatmáriak felebezési tárgyalásai az utóbbi napokban már

itt folytak. A bizottságban Stavral pénzügyigazgató elnököl, aki nem ismervén a helyi viszonyokat, a legmervebb átláspontot foglalja el az adófizető polgársággal szemben. Dr. Bene Sándor delegált törvényszéki bíró megértő tevékenysége próbálta eddig a tárgyalásokon

enyhíteni a példátlan kiméltenséget, amint értesülünk, azonban ő is kivált a bizottságból. Megnyugtató az ő kiválásával kapcsolatban az, hogy az ő helyét, a még hátralévő idő alatt Dr. Erdős törvényszéki elnök foglalja el. Egészen különös, hogy a bizottság a legteljesebb kimé-

ltenséggel nem az egészen jómódu, hanem a közepes és kisvagyonu emberekkel szemben járt el. Ha az adókievítéseket a felebezési bizottság munkája szellemében hajtják végre, számolni kell a kispolgárság kilenczven százaléka-nak koldusbotra jutásával.

Akik tévedésből optáltak román állampolgárok maradnak

Nagyfontosságú rendelet érkezett a belügyminisztértől. Senkit áttenni a határon nem lehet.

Egy ésszerű miniszteri rendelet nagyon fontos és égetően aktuális kérdést tisztázott: a hazátlanok kérdését. Az optálások és repatriálások idejében nagyon sokan azért optáltak idegen állampolgárságért és azért repatriáltak, hogy más országba kívándorolhassanak, vagy hogy külföldi tanulmányaikat végezzék. Az új állampolgársági törvény ezeket idegen állampolgároknak deklarálja. Az eddigi végrehajtás úgy is történt. Ma azonban a belügyminisztértől rendelet érkezett, amely megváltoztatja az eddigi eljárást. A rendeletet a belügyminisztérium megbízásából Franasovici államtitkár adta ki és az azoknak a sorsáról intézkedik, akik idegen állampolgárságot optáltak vagy repatriáltak azért, hogy más országokba kívándorolhassanak, vagy tanulmányaikat külföldön végezhessék.

A rendelet szerint ezek tévedésből optáltak, tehát nem azzal az elhatározott szándékkal, hogy nem akarnak román állampolgárok lenni. Sokan az optálás után nem távoztak el, mert egyes körülmények lehetetlenné tették részükre az elutazást, a repatriáltak közül is sokan visszatértek tanulmányaik elvégzése után. Ezeket eddig elvesszük utótták. Az új rendelet szerint most ezek felvehetők az állampolgárság kötelekebe, ha egyébként megfelelnek a törvény követelményeinek, tehát ha 1918. december 1-én birtokoltak állampolgársággal, vagy illetőségi joggal. Annak elbírálását, hogy tévedésből optált-e, vagy elhatározott szándéka volt az illetőnek, hogy lemondjon a román állampolgárságról, a város vezetőségére bizzák. Ezt esetről-esetre állapítja meg a város.

A rendeletre vonatkozóan

érdeklődtünk illetékes helyen, ahol a következő felvilágosítást kaptuk:

Akik tévedésből optáltak

— Az új rendelet folytán a városnak megszorodik a munkája, mert esetéről-esetre kell majd megállapítani, hogy valaki tévedésből optált-e, vagy sem. A rendelet szerint tévedésből optált az is, aki egy másik ország állampolgárságát optálta, mint amelybe előbb tartozott. Így például egy salmari, tehát volt magyar állampolgár, csehszlovák állampolgárságot optált, mert másképpen nem tudott oda jutni. Vagy egy másik eset, amikor valaki amerikai állampolgárságot optált, de ott nem vették fel. Ezeket minden további nélkül felvesszük az állampolgárság kötelekebe, ha egyébként megfelelnek a törvény követelményeinek. A rendelet intenciója szerint felvehető az, aki nem azért optált, mert elhatározott szándéka volt a román állampolgárságról lemondani.

A kérvényeket a határidőig be kell adni.

A közönség közül sokan azt hiszik, hogy kérvényeket a határidő letele után is felvesszük. Ez tévedés.

Ha valakinek nincsenek meg összes iratai, azért adja be kérvényét a határidő letele előtt még hiányosan is.

Legfeljebb utólag kiegészíti az iratokat. Mi sürgőnyileg kérjük a belügyminisztériumot, hogy hosszabbítsák meg a határidőt, azonban eddig még nem érkezett válasz. Azonban a legnagyobb valószínűség szerint nem fogják engedélyezni a meghosszabbítást.

Ezután kérdést intéztünk abban az irányban, hogy mi történik azokkal,

akik tudatosan lemondtak

a román állampolgárságról, de nem távoztak el. Ugyanis Szatmárról is, meg a vidékről is sürű panaszok érkeznek hozzánk, hogy

egyes hatósági szervek át akarják tenni az optáltakat a határon.

Ezek a magyar állampolgárságot optáltak, de a körülmények nem engedték meg nekik a távozást.

— Az ilyeneket — volt a telet — idegen állampolgárnak tekintik, de nem szabad áttenni őket a határon, mert erre nézve eddig semmi rendelet nincs.

Herriot az igazságos békéről

(Páris, juniús 29. — Saját tud. táv.) Herriot miniszterelnököt tegnap a szenátus ülésén meginterpellálták a chesquersi tárgyalás eredményéről. Herriot kijelentette, hogy a tárgyalással meg van elégedve, mert bízik a szakértői terv elfogadásában. Végleges megegyések nem kötik őt, de Anglia, Belgium és Franciaország egyetértene abban, hogy béke csak akkor lehet Európában, ha azt igazságra építik. Ha Németország teljesíti kötelezettségét, akkor tőle függ, hogy a Népszövetségbe belépjen-e. Ha Németország méltányos, akkor senki sem fogja őt nyugtalanítani, ha nem lesz méltányos, akkor ne várja, hogy vele szemben kiméltelt legyenek. Herriot nyilatkozatát majdnem az egész szenátus ünnepelve vette tudomásul.

Meg fog lepődni

ha próbavásárlást tesz

a Cooperatívában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Fővárosi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

Kilenc rendbeli csempészet négy és fél millió büntetés.

Kedden lessz a Zipzer-féle tojáscsempészet felebhezési tárgyalása

A nyári szünet előtt néhány érdekes ügygel inkecskózzák fel a törvényszék kánikulai ájultságát. A Le-számitoló bank kényszer-egyeszéki tárgyalása mellett még egy szenzációja lesz a törvényszéki tárgyalások jövő heti programjának: a Zipzer-féle tojás és lisztcsempészet ügynek lesz a felebbviteli tárgyalása. A tárgyalás kedden kezdődik és úgy a szereplő személyek, mint a már elsőfokúlag kimért büntetési összegek nagysága kiemelik ezt az ügyet a törvénykezés szürke napi anyagából.

Emlékeztet még, hogy a tél folyamán a hamii vámhivatal rájött arra, hogy a vámnál nagyszabású tojás-buza- és lisztcsempészet folyik. Vizsgálat indult, amelynek kapcsán kiderült, hogy

egy jónevű sátmari és máramaroszi kereskedőből álló társaság hónapok óta csempész-üzleteket bonyolít a hamii határon

és megközelítőleg sem lehet megállapítani a kicsempészt áruk mennyiségét.

Az elsőfokú bíróság annak idején kilenc felderített csempészügyben hozott ítéletet és pedig esetenként

egy tojás csempésztől	
kilólódag —	2.051,864 lei
egy tojás	1.913,168
egy liszt	31.000
egy tengeri	140.000
egy zab	79.120
egy buza	18.784
egy liszt	27.500
egy liszt	11.200
egy buza	20.500
egy liszt	18.200

összesen csaknem négy és fél millió leire büntetést szabott ki a csempészekre.

Valódi angol varrott szandálak leszállított árban VAJDÁNÁL volt Bata bizományos.

Legszebb Urifelhérneműk

Pazer választékban minden létező kivitelben

Kardosnál

Versenyen kívüli szabott árak!

Női, férfi és gyermek harisnya különleges árak nagy választékban Resztenbaum Mariskánál

A felebbhezési tárgyalásra a következők vannak vádlókként megidézve: Zipzer Izsó és Dezső, Reich Sándor és Antal, Rosenfeld Lajos,

Herschkovits József sátmari, Rosenberg Sámuel zilahi, Fruchter Benedek, Basch Sámuel, Stern Fischl sighthi kereskedők.

Elefánt bácsi ezerkétszáz keresztfia.

Mivel szórakozik egy felsővisói zsidó nábob? Mennyibe kerül a komaság?

Valószínűleg zsidó találta ki azt a szellemes apasztrofációt, hogy: „a zsidó nem hagyja a másikat élni, de meghalni sem”. Az üzlet az egy komoly harc, amelybe belevisznek sztratégiai inven-ciót, ravaszságot és brutális kiméletlenséget is, ha kell. De van bennük valami egészen különös szolidaritás: a földön-fekvő már nem ellenfél. Azt már segíteni kell. Nem szabad senkit meghalni hagyni.

Máramarosban, Felsővisón látjuk a zsidó szolidaritásnak ezt a valóságos kollektívizmussá fejlesztett esetét. Ezen a vidéken nagy számban élnek zsidók, akik között nagyon sok a vagyontalan, munkája verejtékéből élő szegény munkás ember is. Felsővisón minden kereső ember jövedelmének bizonyos százalékát egy jótékonyági alapra adja, amely arra szolgál, hogy az előredehett és munkaképtelen zsidókat el-tartsák belőle. Nem komikus könyörödományokról, hanem megélhetést jelentő életjárá-

dékról van szó. Ezenkívül állandó jótékonyági akciókat folytat le ez a szervezet és az ilyen irányú tevékenységét felekezeti megkülömböztetés nélkül gyakorolja. Ennek a jótékonyági mozgalomnak egy Elefánt nevű fatermő az irányítója, aki a szervezetet kívül is sokat áldoz jótékony célra. Elefántnak 1200 keresztfia van. Egy-egy esetre csak 1000 lei — keresztapai — költséget számítva, Elefánt csak erre a célra egymillió kétszáz ezer leit áldozott eddig. Tekintve, hogy Visón a keresztfiuk igen száporák, Elefántnak még egy néhány ezresebe bele fog kerülni ez a keresztfiu-gyűjtési szenvedélye.

A visói kollektív jótékony-ságot feljegyeztük annak a bizonyására, hogy amit egy ilyen kis közösség primitív anyagi eszközökkel, végrehajti hatalmas nélkül meg tudott valósítani, milyen könnyen megvalósíthatná az állam a maga teljes hatalmi apparátusával a rokkantak és öregek ellátását.

Vizi Manók és Vizi Samuk üléseznek.

Hogyan kell elképzelni egy pucérválasztmányi ülést? Vízfejű arisztokrácia a Szamosparton.

Lapunk múlt száma foglalkozott az ugynevezett uri strand botrányos határozatával, amely egy uri leányt bélyegéz meg abból az apropóból, hogy az illető fürödni akart. Egyik tudósítónknak sikerült bejutni egy ilyen választmányi ülésre és itt adjuk az arról szóló tudósítását.

A strand-választmányi üléseket titkos földalatti helyiségben, részben a középkori inkvizitorok s részben a szabadkőművesektől átvett misztikus ceremóniák mellett tartják. Míg a választmányi tagok a strandon csakis frakkban jelenhetnek meg, az üléseiken fürdőkosztüm a kötelező. Zsonglőr, lágy muzsikaszó kíséri a Vizi Manók és Samuk bevonulását, akik az egész ülés alatt egy rendkívüli szekla bibornokainak érzik magukat. Az ülés előtt harsogó lendülettel, kórusban éneklél el a „nagyképek dalát” és fascista gesztussal lengetik egymás felé szőrös szívüket.

Eme szertartás befejezése után Dr. Ávas Ganef elfoglalja az elnöki széket és felszólítja Csöndes Buta ur választmányi tagot, hogy adja elő referátumát. Csöndes testvér ugyanis most érkezett haza külföldről, ahová a nyugati országok s t r a n d -v i s z o n y a i n a k t a n u l m á n y o z á s á r a k ü l d i é k i. R ö v i d r e f o g o t t b e s z á m o l ó j a e z:

— Tanulmányaim során arra a fájdalmas, megdöbbentő és szinte hihetetlen tapasztalatra jutottam, hogy külföldön az emberek azért csinálják a strandokat, hogy ottan fürödjének. (Közbeszólások: „Ugyan, ne vicceljen!” „Hallatlan!” „Felháborító!”) Ezek a külföldi strandokon a vizet tekintik a legfőbb dolognak és a víznek teljesen alárendelik a társadalmi szempontokat, amely szempontok ott egészen szabadon fürödnek, vagy napkuráznak. A külföldi strand-nem egy magasabbrendű társadalmi keret, amelyet a benne tömörülő tagok töltenek meg erkölcsi homokkal, hanem egy természetes szövetkezés arra a célra, hogy ott bárki megfürödhessen, akinek melege van és nem árt a reumájának. Bármilyen felháborító, de tény az, hogy egy fürdőruha teljesen elegendő jogom arra, hogy b á r k i velem együtt, egy vízben fürödhessen. Ez ugyan rámnézve csak elmélet, mert én 15 év óta csak gözben fürdöm, de elővágó akad közöttünk olyan is, aki a strandot fürdésre használja és borzasztó elképzelni is, hogy ez a közösség minden szelekció nélkül alakuljon ki. Külföldön nem ismerik a nálunk olyan jól bevált erkölcsi hőmerőt és élettrajz-

szeizmográfot. Odakint nem kérnek semmiféle bizonyítványt a tagfelvételnél. Nálunk ugyanis az utlevélhez használatos 142 bizonyítványon kívül szükséges a felvételhez: vérvizsgálati, ujj-raoltási, vegyszeti, szülészeti és borászati bizonyítvány. Nőknél hadmentességi és férjanknál születési bizonyítvány a Bábaképző Intézet vízumával. Ezeket kívül minden újonnan belépő tagról ujj és hátlenyomatot csináltatunk.

Mindezeket annak a konzervencianak a kihangsúlyozására említem, hogy a külföldi strandokkal szemben, mi jelentjük a magasabbrendűséget. Mi annak az etikai nézőpontra vagyunk fűrdőnadrágban is elszánt és tiszta harcosai, kik az élet minden szituációjában a tisztultabb erkölcsiséget akarják érvényre juttatni. Mindenki a Csöndes Buta ur utolsó pilanatokban eluttolt sikkasztásaira gondol és lelkes taps jutalmazza a lendületes dikciót.

A tisztajefű emberek egész világon meglevő, kedves vízi demokráciájából így született meg nálunk a buta emberek vízfejű arisztokráciájuma.

— ü. —

Modern színésznyomor.

Amikor az a baj, hogy drága selyeming — Rátkai Márton nyilatkozik a nyomoráról.

A színésznyomor ma már — urinyomor, nem úgy mint régen, amikor Megyeriék nyomorogtak. Ma már az a rettenetes, hogy — drága a selyeming. Legalább is Rátkai Márton ezt hozza fel a legtöbb argumentumnak a budapesti drágaságot illetően. Rátkai, aki nemrégiben nálunk járt, most Csehszlovákiában vendégszerepel, ahol egy újságírónak nyilatkozott a budapesti drágaságról.

— Budapest — kezdte Rátkai — a világ legrágább városa, ahol az árak a benzintől kezdve a selyemig a világarparitáson felül vannak és ahol ma igazán művészet megélni. En azok közé a kevesek közé tartozom, akiket jól fizetnek és havonta átlag 60—70 millió koronát keresek. Megtakarított pénzemet dollárba fektetem. A budapesti színészek élete ma küzködés és vergődés. Az élén álló pár embernek óriási összegeket fizetnek, a többi a tömegnyomorog és egyik napról a másikra el sajnálatos vergődések között. A színházi konjunktúra megszűnt Budapesten és a jövő nem a legrozásabb. A most elkövetkező évek a megpróbáltatások éve lesznek mindenkire nézve. Hogy fogalmunk legyen az adóterhekről, melyek a művészekre is rászakadnak, megemlítem, hogy én hetenként közel egy millió koronát fizetek jövedelmi és kereseti adó címén. Ehhez jönnek még az inségkölcson, a kényszerkölcson, a nyugdíjárulék és a terheknek légioi, melyek kieszelésében a hatóságok zseniálisak. Nem csoda, hogy ilyen körülmények között egy selyeming 1.300.000 korona, amit Newyorkban hat dollárért kapok meg.

Rosenfeld M
nagyáruház

Angol és Cse
legjobb minős

Szövetek
és

Vásznak
butorszövetet, sző

hencsertakarót, zef
női divatujdonság
férfi ingeket

Paplanok
étkező és kávé

garnitúrákat

Legolcsóbb

és legnagyobb

választékban

vásárolh

Alapítva 1877

Utleve

Vizumó

leggyorsabban
pontosabban el
Katz utlevélvizu
tási iroda str. Ho
röly-köz) 2. Tele

Megérkezett

Vilanyos főző lapok
csatlakozó vezetékekkel

Villany-vasalók
csatlakozó vezetékekkel

Fali és asztali ventilátor
Villany masztrozó gépe
gyenge mint erős áram
náható legújabb típus. K

Schönfeld

villany szerel
Plébánia épület. Telefon 3

Minden e szakmába vág
tást olcsón, szakszerűen
tosan eszközöl. :: ::

Halló

A Szamos uszoda
vendéglő helyiségéből
meleg vacsorák

Jégbehűtött italok, é
poharas sör.

Minden este Hor
János zenekara
versenyez.

Szives pártfogást kér tisz
Kozmucza Gábor

Uj csemege üzlet

Felhívom a t. vevőköz
figyelmét hogy a Str. L
[volt Hám János-u.] 10 sz

uj fűszer- és cse
üzletet nyitottam

melyet a mai igények
felelően dusan a

árakkal láttam el
zónságnak a min
csőbb napi árak

ki. Pont

„Lucu”

Szil

VAJD

a legjobb

és legol

Szövetek—eponge
Grenadinok—epamin

a legdusabb választékban

Fratii Friedmann Testvérek

á r u h á z á b a n

Férfi ingek,
 nadrágok, posztó- és szal-
 kapok, harisnyák, keztyűk,
 zsebkendők legolcsóbban
Wertz Józsefnél

Férnemű himzést
 vállál Gelb Hermanné
 Teru Voda [volt Báthory-u.] 63.

Elegáns uri
Férnemű
vakkendők
 us választékban

Harisnyák
zoknik
girardi
kalapok
 mindennemű
 és női divatcikkek
CZKOVITS
 Testvérek
 divatruházában
 a Bratianu (Deák-tér)

evél
 vizumokat sze-
 rez gyorsan és
 pontosan, futár
 vasárnap,
 dán és pénteken
JOVITS Salu-Mare,
 a Bratianu Dacia udvarban.

Jrak
gyelmébe!

alódi Angol
 eredeti

Berberin
 gyapjuszöveteket

Lüszter

ujdonságokat
 és

Mosó

vásznakat

vobb választékban

csóbban

uel

tz

áz á b a n

ható.

Hétfőn kezdődik a Leszámitolóbank kényszeregyezségi tárgyalása.

Ezer hitelező — ötven millió passziva. Hatvanöt százalékos ajánlat. Sokba kerül a kényszeregyezségi adminisztráció. — A Banca Generala szanálja a Leszámitolóbankot?

A satmari közgazdasági életnek izgalmas hete következik: hétfőn kezdődik a Leszámitolóbank kényszeregyezségi tárgyalása.

Több mint ezer hitelezőnek körülbelül ötven millióra rugó követelése kerül tárgyalás alá

és előre láthatólag ismét felcsapnak majd a szenvedélyhullámok, amelyek annak idején a bank váratlan bukása után felforgatták a satmari pénzpiacot. Azóta egy kissé lecsendesedtek az indulatok, a nagy hitelezők elkönnyvelték a veszteségeket — csak a kisbetétesek nagy tragédiái maradtak talán soha be nem gyógyítható fájó sebek. Egzisztenciák borultak fel a nagy bankbukás után, akiknek minden reménye abban van, hogy a kényszeregyezségi tárgyalások során sikerül valamit visszamenni az elvesztett vagyonkából. Előre látható, hogy a holnapi hangulatát ezeknek a kisembereknek az élethalál harca fogja izzóvá tenni.

Miaz egyezségi ajánlat?

Ismeretes, hogy a Leszámitoló bank a bukás napján hetvenöt százalékos ajánlatot tett a nagyhitelezőknek, a kisbetéteseknek pedig száz százalékos megtérítést ígért. Ez az ajánlat valamennyire mérsékelte az első napok hangulatát és az első indulatok levezélése után már könnyebb volt a válságba jutott pénzügyintézet helyzetét, amikor a helyzet tárgyalások revideálása után a hetvenöt százalékos ajánlat helyett kénytelen volt

ujabb ajánlatot tenni melyben már csak hatvanöt százalékos megtérítést ígért.

Ez a hatvanöt százalékos ajánlat képezi a kényszeregyezségi tárgyalások bázisát.

A bank mérlege

A tényleges helyzet ma az, hogy tekintetbe véve azt a körülményt, hogy időközben a lej esésével kapcsolatban, az ingatlanok értéke emelkedett, viszont azonban a külföldi tartozások nagyobb terhet rónak a pénzügyintézetre,

az ötven millió tartozás kiegyenlítésére körülbelül harminc millió vagyon áll rendelkezésre,

ami hatvan százalékos fedezetet jelent. Megegyezés esetén a különbözeti az igazgatóságok kell pótolni.

Sokba kerül a kényszeregyezségi eljárás

A kényszeregyezségi eljárás nagy adminisztrációval jár és minden bizonnyal néhány millióba fog kerülni.

A vagyonfelügyelő, a helyettes vagyonfelügyelő, a felszámolóbizottság díjazásai és egyéb költségek

Nuhbuck és antilop cipő
 ujdonságok V.A.J.
 DÁNÁL volt Bata
 bizományosa Rákóczi-u. 27

az eljárás tartama alatt befolyt minden készpénzt felemésztették.

Ezek a nagy adminisztrációs költségek csak fokozódhatnak, ha a holnapi tárgya-

lásokon nem tudnának eredményt elérni és az eljárást meghosszabbítanák.

A Leszámitoló bank sorsa

Ha az egyezkedés sikerrel

Birói döntés szerint nem erkölcsstelen a vadházasság.

Az ujvidéki ítélőtábla

Nagy jelentőségű ítéletet hozott néhány nappal ezelőtt az ujvidéki ítélőtábla, amely európai viszonylatban is nagy érdeklődésre tarthat számot, mert mintha Magnaud, a jó francia bíró humánus szelleme kelt volna életre a Balkánhoz közel eső ítélőtáblán.

Az ítéletben kimondja a fellebbezési bíróság, hogy az ágyasság természetes állapot és így nem ütközik az erkölcsi felfogásba. A bíróság ítéletében az emberi szempontokat, a férfi és nő együttélésének természetes voltát veszi figyelembe s egy markáns mondatban vonja le a konkluziót: az természetes, az nem erkölcsstelen.

A pör előzményei, amelyek az elvi jelentőségű ítéletet nyugszik, a következők:

V. Lipótné született M. Mária szubotica asszony pert indított anyja, özv. M. Janosné, született V. H. Kriszta ellen és arra kérte a bíróságot, hogy anyját fossa meg atyai örökségének haszonélvezővel, mert anyja az apa halála óta vadházasságban él és a viszonyból két gyermeke született. A felperes szerint az anya életmódja erkölcsstelen és így az özvegyi jogok nem illetik meg.

A törvényszék helyt adott a leány keresetének és az anyát megfosztotta a haszonélvezettől. Az ügy fellebbezés folytán az ujvidéki ítélőtábla elé került, amely megváltoztatta a törvényszék ítéletét és kimondta, hogy özv. M. J. néit továbbra is megilleti férje hagyatékának haszonélvezete.

Jogászai körökben nem annyira az ítélet, mint, annak indokolása keltett nagy feltűnést.

Annak mérlegelésénél, hogy az ugynevezett vadházasság erkölcsstelen-e,

a bíróság figyelembe veszi azt, hogy sok katolikus pap él konkubinátusban és még sem mozdítják el őket állásukból. Az is tény, hogy a legtöbb özvegy pravoszláv lelkész vadházasságban él és mégsem fosztják meg egyiket sem lelkészi hivatásától.

Eszerint tehát a vadházasságot a társadalom és az egyház is tűri.

Ha a vadházasság erkölcsstelen volna, akkor a papoknak le kellene mondani állásukról.

Ebből világosan következik, hogy a vadházasság nem erkölcsstelen.

Az egészen természetes jelenség, hogy egy férfi egy

nővel együtt él. Az ágyasság természetes viszony, ami pedig természetes, az nem lehet erkölcsstelen. A konkubinátus is házasság, csak nincs törvényesen megerősítve.

Az ítélőtábla az indokolásban azt is kifejti, hogy emiatt a gyermek nem vonhatja

járna, autentikus helyről nyert információk szerint — szó van arról, hogy a

Leszámitoló bankot a Banca Generala szanálni fogja

és a hitelezők kiegyenlítése rövid idő alatt meg fog történni.

8000 Leiért,

komplett új keményfa háló eladó Hermannál, Bul. Basarabilor [Bathányi-utca] 11.

Ötvennégy esztendő óta nem volt ilyen zivataros nyár

A budapesti meteorológiai intézet nyilatkozata. A közép-európai csapadékatlag háromszorosan nagyobb az átlagnál.

Az idei szokatlanul erős tél után olyan esős, zivataros tavasz, de különösen nyárelő van Közép-európában, amilyenre az utóbbi évek meteorológiai történelében nincs is példa. Feltűnő különösen a gyakori záporos, amely a legutóbbi években különösen ritkaság volt. A mostani rendellenes időjárásal és főleg a közelmúlt heték zivatarai a budapesti Meteorológiai Intézet így nyilatkozik:

Olyan időjárásra, mint amilyen eddig június folyamán volt, a Meteorológiai Intézet 54 éves fennállása óta nincsen példa. Különösen feltűnőek a gyakori és egyenest ugyanazon helyen követő pusztító erejű viharos zivatarok.

A napijelentésekből az az

impresszió, hogy keleten kevesebb volt a csapadék és a zivatar, mint a nyugati részekben.

A mai napig a júniusban lehullott csapadék mennyisége Közép-európában kétszázöt milliméter, ami íjesztően nagy szám mondható. Ilyen nagymennyiségű csapadék még a legesősebb őszi hónapokban sem esett. A rendes júniusi átlag 71 milliméter s az idén az átlagnak éppen háromszorosát értük el,

ami a hónap végéig előreláthatólag még növekedni fog.

— Kétségtelen, hogy ilyen időjárás, mint a mai, már évek óta nem volt s intézetünk 54 éves fennállása óta egyazon helyen ilyen gyakran ismétlődő romboló zivatarokra példa nincs.

A gyapjúpiac tragikomikus fordulatai.

Minél jobban szervezkednek a gazdák — annál olcsóbb lesz a gyapjú. A kivitel megint csak bajt jelent. . .

Az idei gyapjuszézon hozzászias előkészületek előzték meg. A gyapjutermelő gazdák frontba tömörültek és kiadták a jelszót: az idén nem adjuk olcsón a portékát. A szervezkedés — mint ismeretes — Satmaron kezdődött és országos jellegűnek indult. Megalakult nálunk a gazdák Gyapjúértékesítő Szövetkezte azzal a célkitűzéssel, hogy a gyapjúkereskedelemből kiküszöböljék a közvetítő elemet és megteremtik a termelők és fogyasztók közötti egyenes összeköttetést. Ez a harc már hetek óta tart és

hogy a szövetkezetbe tömörült gazdák jobb érdekeik elérése

káotikus helyzetet teremtetett azzal, hogy a gyárosokat valóságos meglepték az ajánlatokkal.

A tömeges ajánlattal megzavart gyárosok azt hitték, hogy az idén szokatlanul nagy a gyapjutermet és — várakozó állápontra helyezkedtek.

Visszavonták a kereskedőknek adott tizenkét-ezer lejes megbízásokat és egyelőre beszüntették a vételt.

A gyárosok tartózkodó magatartása egészen érthető volt. A kereskedők is ajánlottak, a gazdák is ajánlottak — nem láttak tisztán a piacon, nem tudták, hogy a szervezkedő gazdák ugyan-

Ennek a rohamos áresésnek az oka abban keresendő,

vezéreményben oda vezetett, hogy a gyapjú ára, amely a szervezkedés alatt tizenkét ezer lejen állott métermázásánként, néhány hét alatt kilenc-tízezer lejre csökkent.

Nagy kiárulás üzlet áthelyezés miatt **MAX** szövet-, vászon és mosóáru Mihai Viteazul [Rákóczi-u.] 31. áruházában

azokat a tételeket ajánlották fel, amelyeket a kereskedők jeleztek annak előtte. A zavart helyzetnek az lett a következménye, hogy — nem kelt a gyapju.

Most — mint ismeretes — újabb fordulat állott be a gyapjukereskedelemben azaz, hogy a kormány megengedte a kivitelt. Már-már ellankadt a gazdák ellenállása, amelyet a kereskedőkkel szemben tanúsítottak, már kezdtek próbálkozni a kereskedőknél, amikor ez a rendelet újabb helyzetet teremtett. És érdekes tragikomikuma ez az idej gyapjuvásárnak, hogy ez az újabb helyzetet is csak látszólag bír jelentőséggel a gyapju árát illetőleg.

A gyapju export engedélyezése csak danaidák ajándéka, mert a gyapju árára nem hogy kedvező, de attól lehet tartani, hogy épen ellenkező befolyást fog gyakorolni. Ma mint ismeretes, a mi kilencven-száz lejes árainkkal szemben Magyarországon hetvennyolcvan lejes gyapjuárak vannak. Ha az itteni kilencven lejes árhoz hozzászámítjuk a harminc lej vámot és a szállítási költségeket, könnyen megállapíthatjuk, hogy az ezekkel együtt

a százharminc leje felemelkedett romániai gyapju nem lesz konkurenciaképes a magyarországi piacon.

Ugyanez a helyzet a Csehszlovákiát illetőleg is.

Az elrontott gyapjuárakat illetőleg tehát csak egy mentesség van: a gyapjukereskedelemben be kell vonni a tisztességes kereskedelmet, amely föltétlenül produktív munkát fejt ki tisztesség korlátai között. Ha a gazdák ezt nem ismerik el és felülnek az ügyes propagandaszólásoknak, magukra vessenek, ha a gyapjutermésük ezidei értéke a közraktári díjakon elmorzsolódik. Talán, ha a gazdák felhagynak az ok nélkül handabandázó szervezkedéssel és továbbra is megbiznak a múlttal bíró satmari terménykereskedő cégekben — meg lehet még menteni a vesztett fejsze nyelét. Az eddigi veszteségeket pedig könyveljük el — tandíjnak.

Akire rájár a rud

— Mindig csak ő ... —

Tisztességes Polgár elkeseredett szívvel handukol az adóhivatal felől, az üzlete felé. Most volt az adófelbevezés, ahol az ő felebezését elutasították és helyet adtak a kincstári képviselő felemelésre vonatkozó kérelmének. Hiteles számlákkal és könyv-kivonatokkal igazolta pedig, hogy csak keserves munka árán tudja elérni azt a minimális, egészen csekély kis ráfizetést, amiből ő és családja él. — Nem hittek neki. Az utazója tegnap tartott vissza egy csomó inkasszát, a lei-esére egy vagyont fizetett rá. Az üzletében egymásnak adják a kilincset a különböző pump-egyletek kiküldöttei. Elke-

seredéssel telik meg szegény Tisztes-séges Polgár szíve és ami két évtizede nem fordult elő a kora délutáni órákban, üzletnyitás alatt, befordul a Victoria kávéház aijáján. Nem akarja látni még a boltot. Pihenni akar hűvös kávéház öln. Eiatalos nekibusulással, párolgó fekete mellett, egy félórás gondolanságot akar. Ez a kis lázadás megnyugvást hoz. A távoli kártyázók lendületes gusztusai megmosolyogtatják, az ablak előtt elshanó női silhuetek ifjúkori reminissenciákat váltanak ki belőle.

Hirtelen, talán a föld alól egy kis diák-gyerek jelenik meg az asztalnál. Képeket árul az iskola megbízásából. Néhányat odátol a Tisztességes ur orra alá, aki fájdalmas elkeseréssel fordul a jövővény felé. Hirtelen eszébe jut minden. Az adóemelés, a lei esés, a rossz konjunktúra, az egész pumpoktól zaklatott érelmeszesedő élete és fájdalmas, sirásba csukló hangon ordítja a konsternált kis-fiú felé: — Mindig én?! f. b.

— **Feldmann Sámuelné temetése.** Nagy részvét mellett temették el ma délután Feldmann Sámuelné sz. Rosner Vilmát. A széles körökben nagyrabecsült uriaszonyt 53 éves korában ragadta el a halál. Férje Feldmann Sámuel kereskedő és gyermekei dr. Rác Miklósné, Ferenc, Rosenfeld Dezsőné és Juliska, valamint kiterjedt rokonság gyászolják. Ismerősei, jóbarátai nagy számmal jelentek meg a temetésén annak a jóságos matronának, akit életében mindenki szeretett és aki rászolgált erre a szeretetre.

— **Véres harc ruszinszkói szeszcsempészekkel.** Nagyszőlősről jelentik: Nagyszőlős község közelében Kulisek János csehszlovák pénzügyi főfelügyelő szeszcsempészek nyomára bukkant. A csempészek ellenszögültek a letartóztatásnak, Kulisek utánuk lött és egyik csempész súlyosan megsebesülve földre zuhant. A lövés dörrenésére a fák és bokrok mögül mintegy 20 tagu csempésztársaság bujt elő, akik Kuliseket menekülésre kényszerítették. A főfelügyelő csendőrékkel tért vissza a sebesült csempészt ott találta, kit beszállítottak a nagyszőlősi kórházba. A többi nek nyoma veszett. A megölt szeszcsempész kiletét eddig nem lehetett megállapítani.

— **Borzasztó felhőszakadás Ruszinszkóban.** Az esőzések európaszerte tartanak. A szomszédos Ruszinszkóból jelentik: Uzsokon tegnap hatalmas felhőszakadás volt, amely elsodorta az összes hidakat és teljesen elpusztította az országot, úgy hogy a közlekedés teljesen lehetetlen. Az árvíz magával ragadta a faházakat és az istállókat. A kár eddig felbecsülhetetlen.

— **Bikszád gyógyfürdő június 1-től nyitva, teljes üzemben.** — Ivó kúra, meleg ásványvizes és szénasavas fürdők, hideg víz és belélegző gyógymód. Állandó fürdőorvos, elsőrangú konyha. Javallva idült gyomor és bélhurut, sárgaság, kerek gyomorfekély és vesebajoknak. Ugy-szintén gége, légcső és hölyghuruknál. Szobák még előjegyezhetők. Felvilágosítást díjtanul nyújt a fürdő-

igazgatóság Bicsad (Bikszád) Szatmár megye.

* **Victória kávéházban** legjobb lagylalt, jeges kávé, hűsítő italok. Kerthelyiség minden este Szirmai kitűnő zenekara muzsikál.

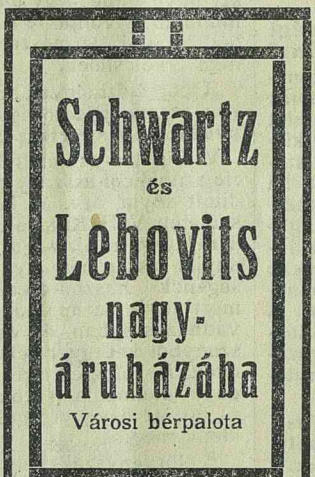
* **Tartós cipőt** Egri készit. Satu-Mare, Várdomb-u. 9

Ha elegáns női- férfi és gyermek cipőt akar úgy forduljon bizalommal **Schwartz cipőszalonba**. Tompa-utca 3.

Javitást elfogadok.

Szövetek

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Fehér és színes vászon cipők újabb szállít-mány érkezett **VAJ-DÁBOZ** püspöki áruház.

A Sváb Központi Bank R.T.
temesvári cég

Careii-Mari — nagykarolyi fiókja megkezdte működését.

Áru- és hitelügyletek, betétek kamatoztatása a legkedvezőbb feltételek mellett, átutalások pontos teljesítése s általában az összes bankügyletek kedvező lebonyolítása.

Alaptőke és tartalékok: 17 1/2 millió lei.
Betétállomány: 65 millió lei.

A nyári szezon ujdonságai:

raye
epange
zephir
batist
madapolon
pouplin
selyem
és félselem
rizs

panama
apacs
ingek
hálógégek
pijamák
rövid és
hosszu alsók

Dr. Feldner és Társánál
állandóan 1000 drb raktáron.

MECHANIC Műszaki és Gépkereskedelmi vállalat Satu-Mare, Str. Stefan Cel Mare (Kazinczi-utca) 2.

Telefon-szám 114.

A legolcsóbb gyári árakban raktáron kaphatók:

Elsőrendű és legmegbízhatóbb gyártmányú autóköpenyek és tömlők minden méretben, teljes garancia mellett, valamint mindennemű fém- és lemez-árak, golyós csapágys és minden auto felszerelési cikkek. — Mielőtt bármilyen műszaki cikket vásárolna, körjen árajánlatot, meggyőződik olcsó és pontos kiszolgálásomról

Mechanic, Satmar.

Méz kapható Str. Muntenia (Zárda-utca) 20. sz.

Külföldi gyártmányú bur Alumínium edények, Alpacca ezüst Evőeszközök, éttermi és kávéházi felszerelések, valódi Vermoret permetezők állandó nagy raktár

Fekete vasudvarban
P. Brațianu 8. Telefon 172.

A kézdivásárhelyi Könyvnyomda részvénytársaság jelenleg is üzemben levő

KÖNYVNYOMDÁJA
teljes felszereléssel valamint **PAPIRKERESKEDÉSE**

eladó. Érdeklődőknek a nyomda berendezéséről leltárt küld és felvilágosítással szolgál a Könyvnyomda r-t. felszámoló bizottsága. Trg. Sacuiesc-en [Kézdivásárhely].

A Bőráruipari R. T.